

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
*УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...***

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»)..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

СЛОВО РЕДАКТОРА
**ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ**

УДК 378.015.31 : 172.15

ТУРЛЮК СВІТЛАНА,

*заступник директора з виховної роботи Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

ЮНАШ ВІКТОРІЯ

*доктор філософії, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного
виховання КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Постановка проблеми. Проблеми національно-патріотичного виховання неодноразово були предметом обговорення педагогічної спільноти. 24 серпня 2021 року наша держава відзначила тридцятиліття своєї незалежності. Увесь цей час освітяни наполегливо працювали над формуванням патріотичних рис, національної гідності в нових поколінь українців. Події 2013-2014 року, революція Гідності і трагедія початку неоголошеної війни росії проти України – усі ці та інші доленосні події в Україні початку ХХІ століття загострили проблеми національно-патріотичного виховання. Разом з тим, відчуваємо сплеск патріотичних почуттів та пожвавлення інтересу, нових ставлень до історії, культури, релігії, традицій і звичаїв українського народу. З початком повномасштабного вторгнення агресора, виникла нагальна потреба переосмислити зроблене і здійснювати системні заходи, спрямовані на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Необхідність оновити підходи, визначити шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості, удосконалити зміст і форми інформаційно-просвітницької роботи й

визначає актуальність теми нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні вимоги до виховання патріотизму зростаючої особистості знайшли відображення у Законах України «Про освіту» та «Про загальну середню освіту», Державній цільовій соціальній програмі національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки, Концепції НУШ, Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, Заходах щодо її реалізації до 2025 року та ін. [3, 5, 8].

У Програмі Міністерства освіти і науки України «Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» говориться: «Процес становлення незалежної демократичної України з її прагненням стати повноправним членом європейської спільноти передбачає всебічне утвердження в суспільному та індивідуальному бутті цивілізованих норм життя на основі загальнолюдських цінностей та духовних, моральних і культурних засад життя українського народу» [5]. Патріотичне виховання належить до пріоритетних напрямів

національної системи виховання і передбачає формування патріотичних почуттів, любові до свого народу, глибокого розуміння громадського обов'язку, готовності у будь-який час стати на захист Батьківщини. Національне виховання – це виховання дітей на культурно-історичному досвіді рідного народу, його традиціях, звичаях і обрядах, багатовіковій виховній мудрості. Національне виховання є конкретно-історичним виявом загальнолюдського гуманістичного і демократичного (громадянського) виховання. Мета національно-патріотичного виховання учнів – формування національної самосвідомості, усвідомлення власної гідності, традиційних цінностей культури [1, 5]. Питання національно-патріотичного виховання молодого покоління в душі любові до Батьківщини і відданості Батьківщині, законослухняних громадян держави стояли в центрі уваги вчених протягом всієї історії розвитку людства. Великі філософи, педагоги приділяли цій проблемі значну увагу з найдавніших часів.

У більш розробленому вигляді любов до Батьківщини як вища цінність розглядається в працях таких мислителів, як М. Макіавеллі, Ю. Крижанич, Ж.-Ж. Руссо, І. Фіхте [6, 7]. На поч. ХХ ст. – у період національно-політичного і духовного відродження України – у творчості Г. Ващенка, І. Огієнка, С. Русової, Я. Чепіги та інших було обґрунтовано ідею і розкрито шляхи виховання патріотичних почуттів і національної самосвідомості [1, 4].

Проблема патріотичного виховання підростаючого покоління перебуває в полі зору сучасних науковців. Підтвердженням

цьому є дисертаційні дослідження О. Абрамчук, О. Стьопіної, Р. Петронговського, С. Рашидової та ін., присвячені питанням патріотичного виховання [3, 4]. Теоретичні аспекти виховання патріотизму як однієї із пріоритетних якостей особистості висвітлено у працях видатних просвітителів і педагогів Г. Ващенка, А. Волошина, О. Духновича, М. Костомарова, П. Куліша, І. Огієнка, С. Русової, К. Ушинського, Я. Чепіги, які велику увагу приділяли проблемі виховання любові до своєї землі, рідної мови, формування національної свідомості та самосвідомості особистості, поваги до історичного минулого [2, 4].

Значна увага вихованню патріотизму дітей та молоді приділяється у сучасних наукових дослідженнях. Зокрема, розробляються теоретико-методологічні засади та методика виховання цього феномену в умовах модернізаційних суспільних змін (І. Бех, К. Журба, В. Киричок, К. Чорна), висвітлюється сучасний зміст патріотичного виховання (Г. Агапова, Д. Арабаджієв, А. Афанасьєв, О. Вишневський, О. Духовна-Кравченко, В. Карлова, О. Киричук, Г. Корж та інші); розглядаються педагогічні засади формування патріотичних почуттів учнів різних типів навчальних закладів (О. Абрамчук, Т. Гавлітіна, В. Датський, В. Дроговоз, В. Мірошніченко, П. Онищук, Р. Петронговський та інші); визначаються сучасні підходи до організації й підвищення ефективності патріотичного виховання (М. Дубина, О. Коркішко, Н. Мазикіна, А. Монахов, В. Матяшук, П. Онищук, Г. П'янковський, Є. Ширекіна та інші); презентується методика підготовки педагогів до здійснення патріотичного

виховання в сучасних умовах (Т. Анікіна, Т. Мельник, Г. Назаренко та інші) [1, 3].

Виклад основного матеріалу. Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641», затверджено Концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо її реалізації до 2025 року, що визначають нову стратегію цілеспрямованого і ефективного процесу виховання суб'єкта громадянського суспільства, громадянина-патріота України [7].

Оновлена Концепція «виходить з ідеї об'єднання різних народів, національних, етнічних та релігійних груп, які проживають на території України, довкола ідеї української державності, українського громадянства» [7].

Як зазначається в Концепції, досі українська освіта не мала переконливої і позитивної україноцентричної традиції щодо виховання дітей та молоді, а «патріотичне виховання» сприймалося в етнонаціональному або неорадянському вимірі [7].

Нині національно-патріотичне виховання – це комплексна, системна, цілеспрямована діяльність різних суспільних інституцій щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності

України. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації [7].

Метою національно-патріотичного виховання визначено становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності [7].

Мета національно-патріотичного виховання реалізується через систему виховних завдань, найважливішими з яких є:

- утвердження патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, законів України, державної символіки;
- підвищення престижу військової служби;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- виховання екологічної культури особистості, почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності;

СЛОВО РЕДАКТОРА

- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму;
- розвиток духовності і моральності, утвердження традиційних сімейних цінностей [7].

Національно-патріотичне виховання спирається на загальнопедагогічні принципи виховання, такі як дитиноцентризм, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізм, урахування вікових та індивідуальних особливостей, і має специфічні: принцип національної спрямованості, принцип самоактивності і саморегуляції, принцип полікультурності, принцип культуровідповідності, принцип соціальної відповідності, принцип історичної і соціальної пам'яті, принцип міжпоколінної наступності [7].

Основними складовими національно-патріотичного виховання в концепції виокремлено громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання, «як стрижневі, основоположні, що відповідають нагальним вимогам і викликам сучасності» [7]. Крім того, у документі визначено шляхи реалізації національно-патріотичного виховання в системі освіти України, очікувані результати та ідентифікатори ефективності.

Отже, реалізація національно-патріотичного виховання здобувачів освіти у Коледжі має здійснюватися через систему комплексних заходів із залученням усіх ланок освітнього

процесу: через навчальні заняття, науково-дослідну діяльність, виховні заходи, гурткову роботу, безпосередню участь студентського самоврядування. Таку систему заходів нам необхідно розробити й планомірно упроваджувати. Щоправда, у цьому напрямку вже є певні напрацювання.

Так, відповідно до Розпорядження КМ України від 12 липня 2022 року № 585-р, Листа Українського інституту пам'яті, затверджено Заходи з підготовки та відзначення Дня Української Державності в Комунальному закладі вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж». З нагоди Дня Української Державності 28 липня 2022 року у бібліотеці Коледжу проведено книжкову виставку «Україна – це ми!» (завідувач бібліотеки – С. М. Смірнова).

Цей навчальний рік розпочався з уроку державності «Ми українці: честь і слава незламним!» (Н. В. Латуша, Д. М. Кузьминська). 20 вересня 2022 року, у Міжнародний день студентського спорту, стартував спортивно-масовий патріотичний проєкт «Шлях до столиці» (ініціатор проведення – керівник фізичного виховання В. М. Мартинюк).

Відкриття декади музики 01 жовтня 2022 року організатори дійства А. В. Степова, Н. А. Бахчеван присвятили українським патріотичним пісням, які набули нової хвилі популярності з перших днів російського вторгнення. «Ой у лузі червона калина», «Лента, лента» та ін. вокальні твори запалили в серцях юнаків і дівчат вогонь єднання, уселили віру в непереможність нації. Одним із завдань національно-патріотичного виховання є спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству,

аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму. Реалізації цього завдання сприяє проведення таких заходів, як зустрічі з учасниками антитерористичної операції, операції об'єднаних сил, діячами сучасної культури, мистецтва, спорту, які виявляють активну громадянську позицію.

21 вересня 2022 року в актовій залі коледжу відбувся навчально-виховний захід за участю волонтерів-тренерів Вінницької обласної організації Товариства сприяння обороні України, воїнів АТО полковника Каноника Петра Івановича та Постаєнка Руслана Євгеновича (відповідальний за проведення заходу – В.О. Рубан).

06 грудня 2022 року студенти 11-Ш групи разом з куратором Латушею Н. В. провели військово-патріотичний захід з нагоди Дня Збройних Сил України. Гостем свята став випускник відділення фізичного виховання Олексій Столяров, пересічний громадянин, звичайний вчитель, живий герой, який напередодні повернувся з передової. Заходи такого типу сприяють підвищенню престижу військової служби, культивуванню ставлення до військовослужбовця як до захисника України, героя. Збереженню історичної пам'яті, вихованню поваги до історичного минулого свого народу, утвердженню гуманістичної моральності сприяють виховні заходи з ушанування пам'ятних дат.

Щоранку загальнонаціональною хвилиною мовчання вшановуємо пам'ять загиблих, військових і цивільних, у цій несправедливій війні. Важливо, щоб кожен педагог знайшов у ці хвилини такі слова, які не дадуть перетворити хвилину скорботи в буденність. 30 листопада вихователем гуртожитку № 1 С. М.

Довгалюк проведена година-реквієм «Ми пам'ятаємо голодомор 1932-1933 років» – інформаційно-просвітницький захід з елементами драматургічного моделювання. Найболючішою сторінкою у понад 90-літній історії нашого закладу освіти стануть загиблі студенти і випускники. Наші студенти мають пам'ятати їхні імена, знати в обличчя синів Подільської землі, які полягли в боях за свободу і незалежність України. З цією метою вирішено відкрити Куточок звитяги і пам'яті «Вічна пам'ять героям-сином України...» за ініціативи С. В. Турлюк.

На жаль, ще одна чорна дата з'явилася в нашому календарі: 04 червня 2023 року – День вшанування пам'яті дітей загиблих наслідок збройної агресії Російської Федерації. Тому варто передбачити відповідні заходи у планах виховної роботи.

Беручи до уваги принцип соціальної відповідності, що вимагає узгодження змісту і методів національно-патріотичного виховання з реальною соціальною ситуацією, намагаємося залучати студентську та учнівську молодь до участі у збереженні і підтримці єдності українського суспільства.

16 лютого 2022 року, в День єднання, чи не всі академічні групи долучилися до участі у флешмобі «Україна у нас одна». Знаково, що свою позицію студенти одноставно висловили напередодні війни.

20 квітня 2022 року – захід екологічного спрямування – толока «Сила в єдності: Україна Великодня», проведений в очно-дистанційному форматі, причому з участю внутрішньо переміщених осіб, які на той час вже

проживали в гуртожитках коледжу (організатор – С. В. Турлюк).

22 квітня 2022 року – благодійна акція «Христос Воскрес! Воскресне Україна!», до якої долучилися і студенти, і викладачі, і технічний персонал (організатор – С. В. Турлюк).

21 листопада 2022 року, у День Гідності і Свободи, флешмоб «Жовта стрічка» на підтримку опору українців з тимчасово окупованих територій України об'єднав викладацький та студентський колективи коледжу (організатор – А. М. Сорочан).

Посиленню громадсько-патріотичного виховання сприяє активна участь здобувачів освіти у громадсько-політичному житті країни. З цією метою створюємо умови для підтримки та сприяння волонтерським проєктам, залучаємо молодь до участі у благодійних соціальних та інтелектуальних і творчих ініціативах на благо України.

В липні цього року студентка філологічного факультету Васишишена Анастасія (керівник – А. М. Сорочан) та студентка 21-М групи факультету дошкільної освіти і музичного мистецтва Христич Любов (керівник – Т. В. Касько) взяли участь у Всеукраїнському онлайн-проєкті «Рушник єдності», метою якого було об'єднати усю Україну відеорушником з урахуванням елементів вишивки ХХ ст. кожного регіону держави.

Героїчний спротив українського народу триває на всіх фронтах, зокрема освітньому. Як зазначив Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет, *«Українська освіта поранена, але жива, бореться!»*. Для покоління юних та й для майбутніх поколінь важливо зрозуміти, яку силу має кожен з нас у боротьбі з ворогом, задокументувати важливі епізоди. На

основі історій очевидців, розповідей викладачів і студентів створено літопис «Освіта у вогні», з яким вже можна ознайомитися на сайті Науково-методичного центру вищої та фахової передвищої освіти.

Наша колега Т. Г. Омелянчик надіслала матеріали про боротьбу на волонтерському фронті, які увійшли до літопису. Її онучка, Боцюк Марія, студентка 21-Філ(б) групи, влітку працювала у складі мобільних груп Міжнародного дитячого фонду ООН UNICEF в національному онлайн-проєкті «ANT. Поруч», мета якого – психосоціальна підтримка вимушено переселеним особам і відновлення через творчість на благо України.

На принципах національної спрямованості, історичної і соціальної пам'яті, міжпоколінної наступності ґрунтується традиційне проведення фестивалю до Дня вишиванки, що має на меті виховання шанобливого ставлення до культури, традицій українського народу, здатності зберігати свою національну ідентичність.

Щоправда, цьогоріч цей фестиваль проходив у дистанційному форматі і мав дещо інше забарвлення – військово-патріотичне. 19 травня проведено марафон національно-патріотичного спрямування «Вишиваємо перемогу», у якому взяли участь десятки наших студентів та учнів Обласного наукового ліцею-інтернату.

Крім того, наш заклад узяв участь у Всеукраїнському онлайн-челенджі «Вишиванка–місток єднання минулого, сьогодення і майбутнього українців». Інформацію висвітлено на сторінці у соціальних мережах Фейсбук, Інстаграм.

СЛОВО РЕДАКТОРА

Загалом здобувачі освіти коледжу відстоювали перемогу на волонтерському фронті, а саме: плетіння маскувальних сіток, донорство, робота на кухні, приготування їжі та доставка, виготовлення лікувально-косметичних засобів для воїнів ЗСУ, допомога біженцям, пораненим у госпіталі, закупівля та подальше фасування продуктів для переселенців, благодійні концерти, гурткові заняття з дітками переселенців, робота у складі мобільних груп Обласного товариства Червоного Хреста, тренування дітей переселенців, допомога безпритульним тваринам, виготовлення оберегів для захисників, пошиття балаклав, участь у благодійних футбольних матчах, допомога у ветеринарній клініці. З метою забезпечення системного підходу до реалізації завдань національно-патріотичного виховання в Коледжі, організації корисного дозвілля студентів, надання посильної допомоги військовим підрозділам, які боронять кордони нашої держави, відкрито «Студентський волонтерський клуб» та клуб «Громадська активність».

Благодійні акції «Смілива гривня», «Книга для воїна», збір макулатури, майстер-класи з розпису на тканині мають важливе значення не лише для підтримки ЗСУ, але й для підтримки творчих студентських ініціатив, для підвищення громадської активності, утвердження громадянської позиції зростаючого покоління.

Принцип самоактивності і саморегуляції забезпечує розвиток у вихованця здатності до критичності й самокритичності, до прийняття самостійних рішень.

Перебуваючи 24/7 в інформаційному просторі, не завжди ми, дорослі, можемо відрізнити достовірну інформацію від фейкової. З метою підвищення медіаграмотності здобувачів освіти, проведено інформаційну годину з питань забезпечення медіаграмотності та протидії гібридним загрозам, інформаційно-пропагандистському впливу «Роль ЗМІ під час гібридних загроз» за участю майора авіаційної частини Національної гвардії України, учасника АТО Петлінського Володимира (організатор – М. П. Сорочан), а також потоковий захід «Шахрайство – не забавка» за участю провідного інспектора за напрямом рекрутингу та технічної підтримки відділу протидії кіберзлочинам у Вінницькій області Департаменту кіберполіції Національної поліції України, кандидатом фізико-математичних наук Шелепало Галиною Василівною (організатор – О. В. Рябошапка).

В умовах прямої загрози денаціоналізації, втрати державної незалежності особливого значення набуває військово-патріотичне виховання. Базові знання про поведінку в екстремальних ситуаціях формувалися під час об'єктового тренування здобувачів освіти «Порядок евакуації до найпростішого укриття за сигналу «Повітряна тривога»», а також практичного заняття з надання домедичної допомоги, зустрічі з вибухотехніками та представниками ювенальної поліції.

Висновки. Як бачимо, педагогічний колектив плідно працює над удосконаленням змісту і форм громадянсько-патріотичного, духовно-морального, військово-патріотичного та екологічного виховання.

СЛОВО РЕДАКТОРА

Звичайно, усі названі заходи повністю не відображають обсяг інформаційно-просвітницької діяльності педагогічного колективу у цій сфері.

Пріоритетними завданнями залишаються: формування поваги до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України); виховання толерантного ставлення до цінностей і переконань представників інших культур; підготовка до захисту територіальної цілісності та суверенітету України; утвердження традиційних сімейних цінностей тощо.

З огляду на це, вважаємо за необхідне виокремити ключові аспекти патріотичного виховання в умовах закладу освіти, а саме [6; 9]:

- ✓ одним з найголовніших напрямів виховної роботи є національно-патріотичне виховання – справа, що за своїм значенням є стратегічною;
- ✓ виховання національної самосвідомості, налаштованості на осмислення моральних та культурних цінностей, історії, системи вчинків, які мотивуються любов'ю, вірою, волею, усвідомленням відповідальності;
- ✓ виховання громадянської позиції; вивчення та популяризація історії українського козацтва, збереження і пропаганда історико-культурної спадщини українського народу; поліпшення військово-патріотичного виховання молоді, формування готовності до захисту Батьківщини;
- ✓ виховання поваги та любові до державної мови;
- ✓ формування моральних якостей особистості, культури поведінки, бережливого ставлення до природи, розвиток мотивації до праці.

Для реалізації цих глобальних завдань необхідна системна робота, яка передбачає забезпечення гармонійного співвідношення різних надбань матеріальної та духовної культури (наочних посібників, художньої, наукової літератури, радіо, телебачення, предметів образотворчого, театального, кіномистецтва тощо); форм виховної роботи (дискусій, дебатів, конференцій, ігор, змагань тощо); різних видів діяльності (дослідницької, художньо-естетичної, предметно-перетворювальної та інших); педагогічних технологій (ігрових, інтерактивних, колективної творчої діяльності, кооперативної діяльності та інших).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Абрамчук О. В. Патріотичне виховання студентів вищих технічних навчальних закладів : дис. канд. пед. наук : 13.00.07. Тернопіль, 2006. 254 с.
2. Артюшенко В.Л., Демченко П.Є, Осіпов І.В. Теорія та практика національно-патріотичного виховання в навчальних закладах. *Вісник ЛНУ імені Т.Шевченка*. №7 (296), 2015. С.66-71.
3. Вікторова Л. Національно-патріотичне виховання студентської молоді засобами освітнього процесу у вимірах сучасності. *Зб. наук. праць Уманського держ. пед. університету*. № 2. 2022. С. 221-225.
4. Гарбузюк Т.В., Мурсамітова І.А. Деякі аспекти основ сучасного національно-патріотичного виховання. *Вісник Луганського держ. пед. ун-тету імені Т.Г.Шевченка. Педагогічні науки*. 2015. №7. С.142-147.
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2015. 10 с.
6. Національно-патріотичне виховання як пріоритетний напрямок виховного процесу в закладах позашкільної освіти. *Збірник «Грані науково-технічної творчості Запорізької області»*. № 2 (2019). Запоріжжя, 2019. С. 4–5.
7. Основи розвитку сфери національно-патріотичного виховання: методичний посібник для фахівців у сфері НПВ / О. В. Сіра, В. О. Волков, О. В. Ярошенко. Житомир, Держ. ін-т сімейн. та молод. політики. 2021. 100 с.
8. Стратегія національно-патріотичного виховання: Указ Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/2862019-27025>

*Стаття надійшла до редакції
29 січня 2023*

**МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ
СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ**

УДК 811.16 - 05

БАБІЙ АЛЛА

*викладач-методист кафедри української філології
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

ВЕРЕМІЙ А. А.,

*учителька-методистка української мови
та літератури Хмельницького ліцею № 2*

У статті йдеться про те, що українську культуромовну особистість вирізняють мовні здібності, мовна індивідуальність, виразне мовлення, гарна дикція, мовленнєва моральність; генетичну основу складають національно-культурні традиції, мовна свідомість і самосвідомість, соціальні, соціолінгвістичні, психологічні характеристики мовного колективу, національний характер. У концепції формування